

РЕШЕНИЕ

№ 60159

гр. София, 22.02.2022 г.

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесети октомври две хиляди двадесет и първа година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Биляна Чочева

ЧЛЕНОВЕ: Петя Шишкова

Димитрина Ангелова

в присъствието на секретаря Илияна Рангелова и прокурора от ВКП Кирил Иванов, като разгледа докладваното от съдия Шишкова КНД № 633 по описа за 2021г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.346, т.1 от НПК.

Образувано е по повод на постъпили касационен протест с допълнение към него от прокурор при Апелативна прокуратура – София, и жалба от повереника на гражданския ищец „Б.“ АД срещу присъда № 1004 от 25.01.2021г., постановена по ВНОХД № 409/20г. по описа на Софийски апелативен съд. Въззивната инстанция е отменила частично присъда от 17.01.2019г. по НОХД № 256/17г. на Монтанския окръжен съд и е признала подсъдимия А. Н. Б. за невиновен в това в периода от 11.02.2009г. до 14.12.2010г. в гр. Монтана, при условията на продължавано престъпление, като длъжностно лице – изпълнителен директор на „Б.“ АД, да е присвоил вещи собственост на дружеството на обща стойност 11 580лв., връчени в това му качество да ги пази и управлява, и го е оправдала по обвинението за престъпление по чл.201, вр. чл.26, ал.1 от НК. Отхвърлен е и предявеният от „Б.“ АД граждански иск срещу Б.. Присъдата на Окръжен съд – Монтана, е потвърдена в оправдателната ѝ част.

С протеста са релевирани касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК. Иска се отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. Като съществени процесуални нарушения се сочат възпроизвеждането на фактическите изводи на предходния въззивен състав, разглеждал делото, противоречие по въпроса за отношението на подсъдимия към инкриминираните вещи след закупуването им, липса на мотиви във връзка с част от предмета на престъплението /6 бр. златни монети/, игнориране на счетоводни документи, приети като писмени доказателства. Според прокурора касационното основание по чл.348, ал.2 от НПК е налице, тъй като при невъзможността Б. да бъде осъден за престъпление по чл.201 от НК, е следвало да бъде приложен закон за по-леко наказуемото престъпление по чл.217, ал.4, вр. ал.1, вр. чл.26, ал.1 от НК.

В жалбата от името на гражданския ищец се твърди, че доказателственият анализ е непълен, в резултат на което мотивите са неясни и противоречиви. Според повереника осъщественият деликт е безспорно доказан. Представено е и писмено стано-

вище, в което се иска уважаване на протеста и жалбата, съобразно изразените позиции пред въззивната инстанция.

Преди даване ход на делото в касационния съд е постъпило становище от подсъдимия, с което се оспорва тезата за допуснати отменителни основания.

В съдебно заседание представителят на Върховна касационна прокуратура поддържа протеста и намира жалбата на гражданския ищец за основателна.

Защитникът на подсъдимия моли решението да бъде оставено в сила. Счита, че твърденията в жалбите не намират опора в мотивите към въззивната присъда, а искането за преквалификация на деянието не следва да бъде разглеждано, тъй като е направено след срока за обжалване.

Подсъдимото лице се солидаризира с искането на защитника.

Върховният касационен съд, след като се запозна с доводите на страните, и извърши проверка в пределите по чл.347, ал.1 от НПК, намери следното:

Защитникът на подсъдимия прави възражение за недопустимост на искането на прокурора делото да се върне на въззивния съд за преквалификация на деянията с предмет ббр. златни монети, тъй като е направено в допълнение към протеста, депозирано след срока за обжалване. Възражението е неоснователно. Срокът за представяне на допълнения към жалбите и протеста, посочен в чл.351, ал.4 от НПК, е до даване ход на делото в касационната инстанция, следователно е спазен. С конкретното искане не се въвежда ново касационно основание. Въпросите за процесуалната допустимост на служебната преквалификация на деянието, без изменение на обвинението, и за съставомерността му по чл.217, ал.4 от НК са в рамките на първоначално релевираните оплаквания по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК.

Преди да пристъпи към излагане на фактическите и правните си изводи, в мотивите към присъдата въззивният съд е проследил подробно процесуалната съдба на обвиненията срещу Б., и след като е съобразил нормативната забрана за влошаване положението на подсъдимия само по негова жалба, правилно е очертал рамките, в които е допустимо да се произнесе. Представителят на прокуратурата и на гражданския ищец са останали доволни от постановения при второто въззивно разглеждане на делото съдебен акт, като единствено подсъдимият го е атакувал пред ВКС. Това обстоятелство и принципът *reformatio in rejus* очертават протестът и жалбата на повереника само като частично допустими. Контролът за правилно приложение на материалния закон не би могъл да обхваща обвинението за длъжностно присвояване, а следва да е единствено по отношение на престъплението, квалифицирано като такова по чл.217, ал.4, вр. чл.26, ал.1 от НК, или по-леко при същите факти, а контролът за процесуални нарушения при събирането, проверката и оценката на доказателствата следва да обхваща единствено материалите, относими към ощетяване на имуществото с вещи на стойност 19 008.70лв. чрез деяния, осъществени в периода от 11.02.2009г. до 08.11.2011г. Основателността на гражданската претенция е възможно да бъде преценена само до размера от 19 008.70лв.

При така очертаните предели на касационната проверка, от значение са обстоятелствата, относими към 2бр. златни монети „Виенска Филхармония“ за 3200лв., 2бр. златни монети „Киви“ за 3580лв., 2бр. златни монети „Кленов лист“ за 4800лв., мебели за баня за 456лв., телевизор „Самсунг“ за 1999лв., моторна косачка за 500лв., модулни мебели за 662лв., осветително тяло за 600.90лв., корпусна мебел за 2033лв., мобилен телефон за 974.80лв. и маса на стойност 203лв.

За всички тези вещи въззивният съд е приел за установено, че са закупени и получени от подсъдимия от името и със средства на дружеството, че след това не са надлежно заприходени като негови активи, не са предадени на материално отговорно лице, не са ползвани в производствената дейност, за представителни нужди или за обзавеждане на служебни помещения, че не са намерени на територията му, и в крайна сметка, че не е известна съдбата им.

При съпоставка на така възприетите факти с изложеното в обстоятелствената част на обвинителния акт, се установява пълно съответствие. Очевидно, възраженията в протеста за допуснати съществени процесуални нарушения при изясняване на релевантните обстоятелства, се дължат на неразбиране на правните съображения на въззивния състав. От мотивите е видно, че коментираната липса на доказателства се отнася до последващата съдба на вещите, а не до закупуването и получаването им от подсъдимия. В протеста също не е формулирана претенция, че е било възможно и е следвало да се установи какво точно се е случило с тях. На практика спорът е правен и се отнася до въпроса дали бездействието на подсъдимия, изразяващо се в непредаването на вещите в предприятието за надлежно завеждане под отчетност, съхранение или ползване, е възможно да се субсумира в изпълнителното деяние „присвои“. Въззивният съд е дал точен отговор, който е в съответствие с доктрината и трайната съдебна практика, че при обвиненията за присвояване следва да се установят разпоредителните действия с предмета на престъплението, а не е достатъчно той просто да липсва, както е в конкретния случай. Правилните разсъждения в тази насока са без значение за изхода на делото поради процесуалната невъзможност Б. да бъде осъден за присвояване – както поради липсата на предявени от обвинението факти за начина на осъществяване на присвояването, така и поради забраната за влошаване положението на подсъдимия по негова жалба.

Оплакването за неправилно приложение на материалния закон също е неоснователно. Деянията на подсъдимия са несъставомерни по чл.217, ал.1 от НК. Както се сочи в самия протест, инкриминираните вещи са придобити и получени от Б. от името и за сметка на акционерното дружество. И средствата, с които са закупени, и самите вещи са собственост на представляваното юридическо лице. Всякакво поведение на подсъдимия, действие или бездействие, насочено към имущество на „Б.“ АД се осъществява в рамките на правоотношението, в което страни са натовареният с управлението на имуществото и собственикът му. При злоупотребата на доверие натовареният с управлението ощетява имуществото на доверилия му се докато влиза в правоотношения вместо него, а не с него.

Настоящият състав намери жалбата на гражданския ищец за основателна. Независимо че деянията на подсъдимия са несъставомерни, с тях е реализиран деликт. Осъществено е виновно противоправно поведение, изразяващо се в това, че Б. в нарушение на задълженията си по договора за управление и Закона за счетоводството, е пропуснал да предприеме необходимото придобитите вещи да бъдат осчетоводени като активи на предприятието и да бъдат поверени на лице, отговорно за съхранението и разходването им. Пряка и непосредствена последица е настъпилата вреда за предприятието, произтичаща от невъзможността му да ползва активи на обща стойност 19 008.70лв.

За да отхвърли гражданския иск, въззивният съд е приел, че вредата следва да е била причинена от престъпното деяние, което в случая е присвояване, а такава не е

установено. Действително, негативната последица не е резултат от неправомерно разпореждане с вещите, а се дължи на непредприемане на дължимите действия. Това обстоятелство не е пречка гражданската претенция да бъде уважена, тъй като именно бездействието, с което е причинена вредата е инкриминирано в обвинителния акт като поведение, с което подсъдимият е реализирал своенето на вещите.

Подсъдимият следва да заплати и държавна такса в размер на 4% върху уважената част от гражданския иск.

Водим от горното, и на основание чл.354, ал.1, т.1 и ал.2, т.5 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение,

Р Е Ш И:

Изменя присъда № 1004 от 25.01.2021г. по ВНОХД № 409/20г. на Софийски апелативен съд по отношение на гражданския иск, като на основание чл.45 от ЗЗД осъжда подсъдимия А. Н. Б. да заплати на „Б.“ АД обезщетение за причинени имуществени вреди в размер на 19 008.70лв., в едно със законната лихва върху тази сума за времето от 08.11.2011г. до окончателното ѝ изплащане.

Осъжда А. Н. Б. да заплати държавна такса върху уважената част от гражданския иск в размер на 760,35лв.

Оставя в сила присъдата в наказателната ѝ част.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.